

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL:

Indult BÉTSBÖL Pénteken 11. Májusban 1792.

Meg-jött a' viz az Ujság-írók malmdra.

Apr. 28-dikén azt írják Brüsszelből: — „Már most minden eszközök készek a' Frantzia háborura; már most minden Sergek egész galopba és meg-kettőztetett lépéssel mennek mindazokra a' szélékre, valahol tsak bé-ütések történhetnének. Minden órán várjuk azokat az ellenséges véres tsátákat, mellyeket a' mi Sergeink olly nagy ohajtással várnak vala, hogy a' magok Fejedelmekhez való hivségeket meg-bizonyithassák, vitézségeket kimutathassák, és magoknak a' Mász mezején hervadhatatlan Borostyán Koszorukat szedhessenek. — A' Tábori Commissáriátus-is már egészszzen fel-állott, és tsak az utolsó intésre figyelmez, hogy a' meg-

meg-mozdult Sergek után induljon — és; egy szóval minden környülállások vétes tsatákat ábrázlanak. Mi mind ezen környülállásokban a' leg-szerentsébbeknek tartjuk magunkat; mivel a' jelen való időben, a' mi Tartományunkban tökéletes tsendenség uralkodik. — — — — — April.

20-dikán étzaka érkezett vala ide egy *Frantzia* Kurir Párisból; ki már 21 dikben minden Sergeinket meg-mozdította. Azok az ifjak, kik eddig a' Vadász Seregnél magokat, a' szabad szolgálatra önként jelentték vala, fegyverbe öltöztetnek. — Az ugy nevezett *Austr. Belg. Large Conseil* és Magisztrátusok 25 dikben öltöve-gyűltenek, és a' Subsidium adásban önként meg-egyeztenek; valamint az első 2 Statusok, a' Papok és Nemések már ezt előre tselekedték vala. — A' *Lejfen-Kasseli* Hertzegnek Dragonyos Serge Apr. 25. *Magjriktba* érkezett, és már 22-dik és 23-dikban 1 *Svájtzser* Sereg érkezett vala ide; az itt fekvő *Braunschváigi* Sereg mellé — egy szóval: — Meg-szollalt itt *Alársnak* Dobja; *Trombitája*, 's Kakas vérrel festi mezejét tsatája.

Brätzfelből egy Magyar jó-akarónknak Különör Levele által tudósíttatunk, hogy midőn 21-dikben egy Házár Tiszt a' maga *Squadromjával* a' Frantziák ellen indult volna, bajuszfas Serge előtt ilyen érzekeeny belzésedet tartott: „Kedves Véreim! Atyánkfiai! Vitéz Baráim! Esmertek engemet, és is esmerlek benneteket. A' fellyebb múlt éztedőkben edgyütt vala Szerentsénk egy néhány izben a' *Alárs* tüze közepén meg-fordúlni; és Nemzeti vitézségünket, az egész Világ előtt, az irigységig kimutatni. Ekkor Kontyos; de noha nem aszizonyi puha vérrel bíró Pogány és vitéz Férfiakkal vala is ügyünk; még-is Magyar Karjainknak maraklóját, 's Magyar Szívünk alá kötött vitéz Kardjainknak élet ezekkel annyira meg-esmertettük, hogy a' 77-dik maradékjok-is ezeknek röllünk el nem foglak felejtkezni; most Frizérokkal; nem Hadi Frizérokkal;

flakkal; Tántz-mesterekkel, nem Vitézekkel vagyon ügyünk, hát mit nem remélhetünk? Annak a' viznek partjára vilzlek benneteket, hol a' régi Öseink vitézségének emelt oszlopjára e' vagyon írva: — „*Gallos percussit Gallus, rediere Capones; Quis percussit eos Hungarus ensis erat.* — A' Más Isten Konyhájára küldették vala már Eleink ezeket a' Kakasokat, és Kappanyoknak herélték vala a' megmaradtakat. Hát a' *Harpáddi; Paróka*, és *Sápapá* rettentene-meg most bennünket? Távúl légyen vitéz Barátim! A' mi Fels. és Kegyelmes jó Királyunk hiveségére mondott hitünkkel nyúlunk fegyverünkhöz; ennek hiveségének, 's Nemzetünk ditsőségenek áldozzuk utolsó tsepp vérünket.; — Nem lehet azt a' vitézi érzékenységet képzelní, mellyre ezen beszéd indította vala a' Húzárokat.

A' mi F. Királyunk a' vitézségben 's más érdekekben magokat ki-mútattak eránt oly különös kegyelmességgel viséltetik, hogy minden Jobbágyival is ugyan, de ezekkel egész le-ereszkedéssel szokott beszélenni. Nem régiben az *Esztérházy* Húzárs Sergének esmeretes Keresztes Vitéz Fő-Strázsameszter Báró *Vajna* Ur ő Felségénél jelenvén-meg, azt kérdi ő Felsége tőlle: *Nó Kedves Vajná! mitsoda Karban van a' Regement? Olyanba Felséges Uram! (selel emez) hogy ha Felséged parantsol, én Pokolba-is bé-merek vele vágni.* — Tsak el-mosolyodék ő Felsége, 's más dolgokról kezdé beszélenni. — Ezen Húzárs Serég tegnáp mozdúlt-meg *Tsch* Országból *Frantzia* Ország-felé, a' fenn nevezett Fő-Strázsameszterével edgyütt; e' bizony sem a' *Sápapától*, sem a' frizér fösütöl meg nem fog teltenni:

* * * * *

A' Felséges *Bétsi Udvar* által *Májusnak 8-dikán* kiadatott különös Tudósítás.

A' *Frantziák Királya* a' múlt hónapnak 2-dikán, hogy a' *Magyarok és Tschek Királya* ellen hadat jova.

jovasollyon, a' Frantziák Nemzeti-gyűlésében személyesen meg jelenék. Az ő tanátslása a' N. Gyűlés által dekretáltaték, és a' Dekretomot a' Király *sanctionálá*. Ehez képpest ki-adaték e' következő

„ *Törvény, melly a' Magyarok és Tsehek Királya ellen való had' izonetet fogtollya magában. Költ Párisban Apr. 20-dikán 1792-ben.* „

„ *Lajos, Ilten Kegyeelméből, és a' Státus Constitutiojának Törvénye által Frantziák Királya, közföntiünk mind minden jelen-valókat, mind pedig következőket. — A' Nemzeti gyűlés dekretálta, mi-is akarjuk és rendellyük a' szerint a' mint következik: „*

„ *A' Nemzeti-gyűlés Dekretoma, Apr. 20-dikán 1792-ben, a' Szabadságnak negyedik esztendőjében. — A' Nemzeti-gyűlés, minekutánna a' Királynak forma szerint való jóvaslása felett tanátskozott volna, meg fontolván — hogy a' Bétsi Udvar a' Traktátnak meg-szegésével, a' magok hazájok ellen rebellált Frantziákat, közönségesen oltalmazni meg nem szűnt — hogy ezen Udvar sok Europai Fejedelmekkel, a' Frantzia népnek függetlensége és bátorsága ellen egyet értett, és ezen egyezést tökéletességre hajtotta — hogy I. Ferentz a' Magyarok és Tsehek Királya, a' solvó esztendőben Mártz. 18-dikán és Apr. 7-dikén költ Levelei által, hogy ezen egyezésről le-mondani nem akar, ki-jelentette — hogy ő, noha néki a' 11 dik Mártziusi jelentés által, a' mind két fél határ-széleiben lévő Sergeknek békeséges lábra való állittása jóvasottatott, hadi-készületeit mind az által tovább-is folytatta és szaporította — hogy ő a' Frantzia Nemzetnek fő Uraságát, ugy jelentvén-ki magát, hogy ő a' Frantzia Országba' b'biró Német Fejedelmeknek, kiknek a' Frantzia Nemzet elég-tételt ígért, kivánságaikat elő segélleni akar-ná, meg-bántotta — hogy ő a' Frantzia Polgárok között, a' békételeneknek a' Fejedelmekkel való egyezésben, oltalmat igérvén, egyenetlenséget szerezni, és őket egymás ellen fegyverkeztetni igérezte.*

kezett — végezetre, hogy a' Frantziák' utolsó Le-
velére való feleletnek meg-tagadása leg-kisebb re-
méséget sem hágy hátra az elő számlált nehézsé-
geken barátságos Trakták által való segíthetésre,
és hogy azon feleletnek meg-tagadása a' háboru-
nak ki-hirdetéséhez hasonló — mind ezeket meg-son-
tolván, azt határozza (dekretálja a' N. Gyűlés),
hogy a' dolog igen sürgető. „

„ A' Nemzeti-gyűlés jelenti — hogy a' Fran-
tzia Nemzet hiv lévén a' Constituzió által szenté-
tétett fundamentomos Törvényekhez, Ország fog-
lalás-béli tzélből soha semmi hadat nem kezd, és
a' maga erejét soha egy népnek is *Szabadsága* ellen
nem fordítja, és tsak a' maga tulajdon Szabadsá-
gának és függetlenségének fenn-tartására fog fegy-
vert — hogy az a' had, mellyet viselni magát kén-
telennek szemléli, nem egy Nemzetnek más Nemzet
ellen való hada, hanem egy *Szabad Népnék*, egy Ki-
rály' igazságtalan meg-támodása ellen való igazsá-
gos maga óltalmazása — hogy a' Frantziák a'
magok attyokfiaikat soha az ő ellenségeikkel öfzve
tserélni nem fogják, a' háborunak könnyebbitésé-
re, a' tulajdonnak való kedvezésre és ennek meg-
óltalmazására, semmit el nem mulatnak, 's a' had-
tól el-váloszthatatlan nyomoruságokat tsak a' Iza-
badság ellen öfzve-esküdteknek fejeikre fogják há-
ritani igyekezni — hogy a' Frantzia Nemzet előre
minden idegeneket, kik az ő ellenségeitől el-állá-
nak, magokat az ő Zászlója alá adják, és ereje-
ket az ő Szabadságának óltalmazására fordítják,
bé-fogad, és az ő Frantzia Országban való meg-
telepedéseket egész erejéből ki-telhető eszközök által
elő segélteni fogja. „

„ A' Nemzeti-gyűlés, minek-utána a' hadnak
forma szerint esett tanátslása felett tanátskozott,
és hogy ezen dolog igen sürgető légyen, dekretál-
ta: a' Magyarok és Tsehek Királya ellen való ha-
dat meg-erősíti. „

„ Ehez képpest rendellyük és parantsollyuk
minden Adminisztráns Gyűléseknek, és Itélő-székek-
nek,

nek, hogy ezen jelen-való irást Protokolumjaikba vegyék, Departmánjaikban és vidék-kerületeikben olvastassák, hirdettessék, ki-függesztessék, és mint Ország-törvényt, bé-töltetessék. Végre minden Generálisainknak 's más Tízsteinknek, kik a' Departmánokban a' *Lineas* (Regularis) Sérgeket vezérlik, valamint szintén a' Nemzeti Sérgek minden fő és all tíztyeiknek-is, a' kiket ez illet, rendelyük és parantsolljuk, hogy magokat ezen Pátenshez tartsák. Bizonyosságnak okaért nevünket ennek mi-is alája irtuk, és a' Státus nagy petséttyét réa tétettük. *Páris* 20. Apr. A' Kegyelemnek 1792-dik, Uralkodásunknak pedig 18-dik elztendejében. *Lajos.* „

Melly fontosok légyenek az elő hozott okok, mellyekkel a' Frantziák a' háborunak kezdését szinlelik, minden, a' kinek a' Frantzia dolgoknak folyása ha tsak némü-némü-képpen-is tudtával vagon, által látni kéntelenítettik: de ki-tettzik ez különösen azokból az ide való, és a' Frantziák Ministerioma közt irásban folyt dolgokból, mellyek már a' magok idejekben a' Publicum elejébe téttenek: de mindenek felett nyilvánosságosa léfzen ez azon Patensből, mellyet a' Béts: Udvar közelebből közönségesse fog tétetni. — Azonban a' Frantziák a' hadnak ő általok lett ki-hirdetéséhez képpell már Auszriai Belgiumban a' hadi izerentsét meg-is próbálták: melly erősen meg-áldatanak légyen pedig ennek alkalmatosságával a' mi igazságos segyvereink az Isten által, és az ő gonosz tzéllyaik melly semmivé lettenek, meg-tettzik ez itt következő tudósításokból.

„ Egy *Tournayból* Gen. Májor Gr. *Happoncourt*-tól F. M. *Benderhez* érkezett hir-adás szerint April. 29-dikén reggeli 6 óra felé valami 3 és 4-ezer között lévő, gyalog és lovas Frantzia nép *Marquain*-ban a' *Happoncourt* külső vigyázataira ütven, ezek a' sokaságnak hátat adtanak. — Meg-tudván ezt *Happoncourt*, és a' Frantziákat *Lille* felől a' mi határainkra által nyomulni szemlélvén, *Clerfénének* 1. *Batalionnyát*, *Daltonnak* két, *Lignének* 1. *Osztá-*lyát,

lyát, a' *Latour* Könnyü-Lovassainak pedig 2 Divízióit haladék nélkül a' Frantziákkal szembe-szállani parantsolta. — A' Gyalogokat a' *Clerfé* Oberstiere *B. Vogelsang* és a' *Dalton* Májorja *Retz*, a' Lovasokat pedig Oberst. *Portzheim* és Oberstl. *de Roc* vezérelték. — Ezeknek érkezésével, a' mi kemény lövő Jágereink-is, kik a' külső vigyázatokról a' Frantziák által vizsgálva nyomattattak vala, magokat rendbe szedvén, a' mi Sergeink olly bátorsággal és hatalommal menének szembe az ellenséggel, hogy egy néhány részünkről tétetett ágyú lövések után, előbb hogy sem a' mi Gyalogjainknak lövéseik őket, vagy Lovassaink bé-érhették volna, az egész ellenséges Sereg olly hebe-hurgyasággal kezdte meg-futamodni, hogy igen sok bágáziáját, 10 nyerges lovait, kenyerét, Sántoló eszközeit, 4 ágyút 's a' t. a' miénkeknek kezekbe hagyá, mellyek között Gen. *Happoncourt* a' lovakat, bágáziát, kényeret és az egyéb eseségeket, a' köz katonák és parasztok között ki-osztatá. — A' miénkek Török-muzsika mellett üzték a' legjobb rendel az ellenséget, de csak a' határ széléig, és itt meg-állapodván, a' Frantziák földére réá nem léptenek. — A' tsata-piatzon az ellenségnek egy néhány lovai, és 2 Dragonyosai maradtanak halva, 2 *Langvedociai* Dragonyos Jägerjei pedig elfogattattak. — Nékünk egy embereink-is el nem estenek, meg sem sebessittetnek. Néhány kemény lövő Jágereinket el-fogták vólt a' Frantzia Dragonyosok, de ezeket-is az ő sebess vizsgálva szaladásokkor hátra hagyni kéntelenítettnek. — Gen. *Happoncourt* minden itt jelen vólt Tízsteinket és ví-tézeinket erősen dítséri, kik midőn *Tournay* várossába vizsgálva történek igen nagy örömmel fogadtattanak, és mindenek így kiáltanak vala: — *Ujjenek az Ausztriai Sergek!*

Valami 13 vagy 14-ezer főből álló Frantzia Sereg a' *Mons*-nál Gen. *Bolíó* Vezérsége alatt fekvő Ausztriai Sergekre Apr. 30-dikán hasonló módon réá-jok

jok ötvén, ezektől még keményebben fogadtaték, és véres fővel igazították vizszá.

Eddig vagyon a' Bétsi Udvari Tudóstitás. Ehez vagynak még ragasztatva az Auszriai Belgiumi tellyes hatalmu Miniszternek Gr. *Metternich*nek 2 Levelei Hertzeg *Kaunitz*hoz, Brüsszelből Apr, 30-dikán. Az elsőnek summája tsupán tsak az, a' mi *Tournay*nál történt, 's a' mi már elég hoszfazon le-vagyon írva. A' másiknak foglalatra ez:

Brüsszel 30. Apr. — Már a' Staféta el-indult vala, midön a' Gen. *Boliö* táborától ezen örvendetes hirrel érkezék egy Kurir hozzánk, hogy egy 13 vagy 14-ezer fejekből álló Frantzia Sereg *Alons*nál a' Gen. *Boliö* táborától sokkal erősebben meg-verettetett légyen, mint *Tournay*nál. Gen. *Boliö* igen vitézül viselte magát. A' Frantziák meg-verettetvén a' magok Országokba vizsza üzettettek: még moss-is üzettetnek; mert midön Gen. *Boliö* ezt a' tudósítást tette, még a' tsatának nem vala vége. Már ekkor 2 száztól fogva 300-ig való ellenség esett vala el, és 60-non estek vólt fogságra, és 5 ágyui el-vétettenek vala. Ekkor nekünk még femmi veszteségünk nem vólt. Az ellenséget Gen. *Biró* vezérlette. El-esett a' Gen. *Rochambeau* fia-is. Ez a' hir *Brüsszel*ben igen eleven érzékenységeket okozott. Valamint a' hirnek hallására a' F. Kir. Kormányozók Gen. *Bender*hez, így szintén a' Brüsszeli nép közzül-is igen sokan futottanak az ő szárlása felé öszve, és ezen hirt mindenek igen jó szívvel hallották. — (A' több ide tartozó környüllásokat-is ki-fogja a' Bétsi Udvar közelebről hirtettni.)

Stokholmból ezeket írják. — Mihellyest a' szentsétlen Királynak, ki már el-tétetett, de a' kinek egész temetési tzerimoniái még 3 hetek alatt fognak bé-végezödni, minden utolsó halotti tiszteletek meg-adattatnak, azonnal vissza fognak *Berlin*, *Kopenhága* és *Petersburg* felé azok a' vitézi Rendeeknek tzimerei-is küldtetetni, mellyeket ezen nagy Király, mint idegen Udvarokét viselt. — — *Ankerström*, *Horn*, *Ribbing* és *Liliehorn*, már mindeneket ki-vallottanak. — *Horn* tsak egy tsupa *Enthusiasta Patriota*. *Ribbing* egy kevés személlyes bolzfü-állásnak kívánásától-is ingereltetett a' gyilkosságra. Ez előtt egy kevés idővel valami szép és gazdag kis-afszonkát akart el-venni: de ezt a' Király egy más Urnak adni inkább szerette. — Noha még 30 személlyek vagynak fogva, alig gondollyák még-is, hogy valami 10-nél többen fognák közziüllök fejeket el-vezteni, ha tsak *Gen Pechlin* még többeket ki nem vall. — *Ankerströmnek* már ki-ment a' Sententziája, melly ez: — „Hafasága el-vétetett, és infamisnak neveztetett. — 3 napokon dél-tájban két-két órákat fog a' vezető helyen állani, mellyeknek alkalmatosságával 6 pár veszfökkal veretik-meg. Az után feje és jobb karja el-vágtván, tsonkult teste karóba vonatik. Neve az akasztó-fára szegeztetvén, és köre metztetközönséges helyen ezen szókkal fog fel-ásattatni: — *Ankerström Jákob János a' Király gyilkosa.* „ — Apr. 19-dikén veretett-meg ezen tudósítás szerint legelőbbször. A' Régens Hertzeg ezen gyilkosnak az Itáló-szék által el-vétetett vagyonyait apró árva gyerme-

gyermekének ajándékozta. Az ő Familiájának neve el fog változni.

Apró jegyzések. — *Posonyból* a' Fő H. *Ferdinánd* Magyar Gyalog Sergének 2 osztálya 1-ső Má-jushan Belgium felé indúlt; *Sztáraiak* fognak helyébe menni. — Bétsből mind a' Fels. Palatinus, mind a' főbb Magyar Uraságok le-takarodtanak a' héten Budára. — Ezen hónapnak 3-dikán tartá-ték a' Keresztes Dámák Rendjének innepe, melly napon 24 ujj Tagokat vett-fel az Özvegy Tsázfár-né ő Felsége ezen Rendbe; kik közzül az első ket-tő *Mária Amália* fő Hertzeg Alsószony, és *Mária Kristina* Nápolyi K. fő Hertzeg Alsószony. Három Magyar Dámák-is tiszteltettenek-meg ez alkalma-tofsággal a' Keresztes Rendel, u. m. született Gróf *Kohári Sándor*; kik mind ketten Gr. *Forgátsnék*, és Gr. *Kohári Ferentzné*. — A' Tsch Országban volt 3 Magyar gyalog Batalionak, u. m. *Gyulay*, *Devins* és *Jellatsits* Belgium felé indúltanak. — Ezen hón-2-dikára Pruszszus Sergeket várnak vala *Prágába* szállásra, kikről már előre rendelés vala. — A' Fő Hertzeg *Josef* Dragonyos Serge parantsolatot vett, hogy *Kanisáról* Belgium felé mozdúljon. — Bétsből az *Inzsinér* Kortól a' héten Postán indul-tak a' Tisztek ugyan ide. — A' Frantzia Nemze-ti Gyűléstől, a' had meg-izenésével Bétsbe küldet-tett *Kurir Maison*, és az itt lévő Frantzia Követ *Noailles* Ur addig Bétsből ki nem bocsátatnak, míg a' mi Udvarunk Követje *Blümenдорf* szereztsésen viz-sza nem érkezik *Bétsbe*. — Fő Hertzeg *Károly* a' mostani Táborral edgyütt fog táborozni. — —
Udv.

Udv. Concipista *Kaballini* Ur a' Felséges Udvar számára a' *Frankfurti* útra szállás készítőnek nevezte-tett. — Első Tsászár válaftzó K. Biztos H. *Eszterházy* 25-dikben indul *Frankfurt* felé, és már hol-mi készülétei előre el-indúltanak.

Szomorú hír! Midőn azt remélnök, hogy a' mi F. és Kegyelmes özvegy Tsászárnéuk hoszfzas nyavalyái után fel-gyógyúlna, ismét roszszúl kez-dett lenni. — — — — — Ama halhatatlan emlékezetű Hazánkfia néhai Gr. *Károlyi* Ur ő Excja Udvari Papja P. *Farkas* meg-halá-lozott.

Kolozvár 22-dikén Apr. — Ezen folyó hó-napnak 20-dikán éjjeli 11 óra tájban, egy minden körülette vóltakat a' bámulásra ragadott, vidám, tsendes, ép elmével, és élő nyelvel, 's látás-béli egész tehetséggel, 's Keresztényi készüléttel, ki-mű-lék e' Világból itten, amaz életében valóságos nagy Hazafi, nagy Tudós, nagy Keresztény, Királyi Bel-ső Titok Tanáts, és a' Hazai Fő-Kormány Szék-nél valóságos Tanátsos Uri Férjfi, már néhai M. R. Sz. Birodalom-béli Gróf *Széki Teleki Adám* Ur ő Exja, minekutánna életének 50 esztendejét külömb-külobb féle Fő Hivatalok viselése között által él-te vólna. A' kinek halála, és az előtt egy néhány napokkal a' jelen-lévökhöz tett elmélkedésci, mel-lyeket az Ember', Felebarát', és főképpen az Atya-síúi Szeretetről, a' Vallás vizsgálásairól, 's ez

Elet.

Eletnek, és a' Világon minden dolgoknak ideig, még pedig meghatározott ideig tartó vóltookról, 's több más Erköltsi és Vallás-béli tárgyokról tett meg-bizonyították, hogy! kit vezített légyen el benne ezen kisded Magyar Hazáj; 's meg-érdemlené hogy azokról, kik mellette vóltak a' maga valóságában le-irattatván, mind a' két Hazának a' követésre, (ha ugyan követni lehetne) ki-adattas-sék. En egy jó Barátomnak, ezen néhai Nagy Férjfi tiszteletére, háládatosságának bizonyosságául írt Verseit kívántam az Urral közleni:

Királyát, Hazáját, 's Vallását tisztelő

Egy Bölts Férjfit im'! az Halál véve elő
Tzélnek, midőn köztünk ama nagy TELEKI

ADAM az élőknek fergéből kele ki.

Teleki, e' Grófi nemnek egyik sényve,

Három Magzat Attya, és földi reménye.

Ő vólt egy hiv Barát, 's bölts Gyermekek nevelő;

'S Tanátsosi Rangot Hazánkban viselő.

Ő vólt minden Jéknak szíves párt-fogója,

Az egyenes ügynek hiv apolgotója.

Ő vólt Fejedelme, 's Hazája olly' Hive,

Kinek mindenikhez egy aránt vont szíve.

Kiben fok Szegénynek meg hólt Édes - Attya,

A' Vallás, az Haza oszlopát sirattya.

A' ki a' Valláshoz buzcott, 's védelmezte,

A' Vallástalanok nyilától fedezte;

De ugy, hogy tévelygő Társát nem gyűlölte,

'S azért, hogy más képpen gondolt, meg nem ölte.

(1.) Spanyol, Portugallnak fájlalta hibáját,

Azt, mellyel mindenik pusztitja Hazáját;

Tud.

(1.) *A Spanyol és Portugall Országi Vallás-Nyomozó-Székekre, vagy Inquisitionra, mely ma-is fenn áll, vagyon tzelozás.*

Tudván, hogy a' JESUS ki-folyt piros vére,
 Nem tsak egy Vallásnak lett váltsága bére.
 Egy szóval, mind a' mi Virtusossá téfzen
 Egy nagy Férjfit, látta minden benne kézzen,
 'S még az Irigység-is, akármint vizsgálta,
 Benne mind ezeket némúlva tsudálta.

* *

* *

* *

Ti Földnek Nagygyvai mind ide gyűljetek,
 'S ez Haldakló körül forokat űljetek,
 Tanúljatok tőlle haláltól nem félni;
 De elébb szokjatok, mint ő, akként élni.
 Látsátok Halálon mint lesz' győzedelme
 Egy Hérésznak, kinek a' Vallás védelme.
 Kinek nem fél tilzta Lelke-esméreti,
 Hogy ama Nagy Biró hibásnak méreti.
 Ki hogy Ember, soha el-nem felejtette,
 Királya, 's Erdeme bár fő pólczra tette;
 Belső Titok Tanáts-Uri Méltóságot
 Nyervén attól, 's ettől Fő-Tanátsosfágot.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

* *

* *

* *

Oh Ti e' Grófi Vér fényes Tsillagai!
 Vélle egy Törsökből sarjazott ágai
 Erzitek-é mely nagy bánat szálla rátok,
 'S bölts Tagjaitok közt esék mely tsorbátok?
 Midőn e' Tanátsos köztetek ki hala,
 Ki Nagy Neme első rangú fénye vala?
 Tudta ezt a' Világ, 's esmérte Hazája,
 Erzette Vallása, 's bizott-is hozzája.
 'S noha az Élők is ezer jót ígérnek,
 Nagy része alutt-el a' *Teleki* Vérnek.

* *

* *

* *

(2) Oh Szent-György Havának húszadik éjjele,
 Hát végső órádon mért tünél-el vele?
 'S Te.

(2.) *Szent György Hava, vagy Aprilis 20-dik napjának északán, éjjeli 11 óra tájban esett e' Nagy Gróf halála.*

'S Te-is óh Sziveket meg-szaggató Halál,
Mért e' Barátodnak kedvező nem valál?

A' kinek életét lok Atyafi kérte,
Magzat, Tefivér, Barát esedezvéen érte.

(3.) A' kiért Én velem egy nagy gyülekezett,
Nem tsak egyfzer emelt az Égekre kezett.

A' kiért Szobni, és lok nyomorúltak,
A' Mennyei Trónus előtt térdre húltak.

'S kiért midha Én-is ezeket rajzolom,
Sziveim sebét érzem, a' mellyben gyászolom.

(4.) Gyászolom mint ollvát, ki vólt párt-fogója
'S el-mellőztetésem helyyre állatója.

Ollvát, ki értéket nem nézett, sem Nemet,
A' Fel-segállásra kívánt tsak érdemet.

(5.) Ollvát, a' ki Öröm-szakaszt alig ére,
'S Te még-is juttatád örökös estvére.

Mit mondok? örökös hiszem a' nem lehet,
Mellyből e' Nagy Hérós; ujv életre mehet,

'S mellyet ugy fogada mint egy olyan álmát,
Mellyel rajtad Halál vette diadalmát.

Igy hát jobb életre hogy jutott nem szánom,
Hauem, hogy köztünk nints, tsak éppen azt bánom.
Tud.

(3.) *E' Versben tzelezhís van, a' Néhai Gróf meg-
gyógyulásáért, a' Templomokban egy néhányszor
tett könyörgésekre.*

(4.) *Itt háldátoson emlékezik a' Vers-író magának
arra az állapotjára, mellyből Hazájában 7 eszten-
deig és szinte 7 hónapokig tartott el-mellőztetése
után, a' néhai Gróf; Királyi Biztos korában, Hi-
vatalra ki-nevezte.*

(5.) *Öröm szakasz, avagy esztenéd, az emberi élet-
ben az 50-dik, vagy a' mint közönségesebben ne-
vezik, Jubileus esztenéd, a' mellyet a' néhai Gróf
tsak most töltött, vala-el.*

Tudván hogy a' hól van néki mosi Hazája
 Több Hivökkel én-is el jutok hozzája.
 Addig pedig áldáfi mondok hamvaira,
 'S így öntöm-ki szivem Maradékaira:

A' Természet Ura, Törsökéből fokat
 Támaszszon Hazánknak halznos ofzlopokat,
 Kik, mint ő, légyenek a' Királyhoz Hívek,
 'S Haza oltalmára formált drága Mívek.
 A' kikben a' Király, 's Haza azt fel-lelje,
 A' mikuek ő vála egy példás miv-helje.
 Kikben, mint ő benne az árvák Attyokat
 Tiszteljék, 's Jobbágyi Ember-Baráttjokat.
 Légyen a' Törvények hiv oltalmazója
 Bennük, és az Igaz-ügynek párt-fogója.

(6.) Légyen mindeniknek végre öly' halála.
 E' Világtól Attyók mint millyennel vála.
 En pedig Szivemet midön így ki-sirám,
 Sir-halmára ezen bús rendeket irám:

Királyát, Hazáját, 's Vallását szerető
 Egy Nagy Hérós Testét fedí e' Temető;
 Gróf Széki TELEKI ADÁM a' ki vála
 'S Szent György Havá Húszad' éjfélen ki-hala,
 Midön Ezer Héttízáz Kilentzven és kettő
 Follyna; JÉSUSSától mert rendelést vett ő,
 Hogy e' Földi Tanáts. Székét másnak adja,
 Mert a' Mennyei Kar várja; 's bé-fogadja.

Repül

(6.) *Öly' különös vidámsággal, bátorsággal, ép-el-mével és nyelvel hólt-meg a' néhai Gróf, hogy azt, a' körülette voltak, nem tudják eléggé bámulni, és a' kinek szemmel látván ki-múlását, egy nagy Szívű, Ragyu, és Tudományú Atyafia, azt monda rólla Frantzia nyelven, a' mit hajdon egy nagy Fejedelemtől, haldoklásakor mondott vála, annak fő Hadí Vezérje: Ez a' Halálon győzedelmes Hérós.*

Repül hát e' szóra tellyes vidámsággal,
 Tsudáltatván magát e' roppant Világgal,
 Hogy egy Férjfi, a' ki sokat meg-tehete,
 Az ő Szerelméhez hideg mért lehet?

Te pedig valaki nézel Sir-halmára,
 E' Nagy Férjfiunak, mondj áldást porára,
 (7.) Mellyet Gyermekei, ugy, mint három Mára,
 Mária, Polyxén', 's Anna ide zára;
 (Hól áldott hamvai nyúgosznak Párjának;
 Ama Wesselényi Tudós Máriának)
 Tanúlj-meg, mindenkor olly' kegyesen élni
 Mint ő, 's a' Haláltól nem fogz Te-is félni.

Kolozvár 21. Aprilis reggel 1792-ben írta I. P. L.

D. F. S.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(7.) Ezen név: *Mára*, tsak annyi értelemben jött a'
Versbe, hogy keserűségnek *Leányát* tészti az eredé-
 ti nyelven, a' millyenek most a' néhai Gróf ki-né-
 vezett három Méltóságos Uri Magzati vóltanak: